

DECIZIE

25 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președinte completului, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Galina Stratulat, Iurie Bejenaru,
Oleg Sternioală, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către societatea comercială „Dewax” societate cu răspundere limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Lupu Antonina împotriva societății comerciale „Dewax” societate cu răspundere limitată cu privire la apărarea dreptului consumatorului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de societatea comercială „Dewax” societate cu răspundere limitată și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 25 septembrie 2013, prin care acțiunea reclamantului a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 24 iunie 2008, Vasile Lupu a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății comerciale „Dewax” societate cu răspundere limitată cu privire la apărarea dreptului consumatorului.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 24 noiembrie 2007 a procurat de la magazinul SRL „Dewax” moto - fereastră de tip SAW YD-45A la prețul de 3 100 lei moldovenesti.

Menționează reclamantul că de la prima exploatare a depistat că produsul are anumite defecte și s-a adresat către SRL „Dewax”, în scopul restituirii contravalorii moto-fereastrăului, iar la 24 decembrie 2007 a depus o cerere în scris.

La 09 ianuarie 2008, SRL „Dewax” a răspuns reclamantului cu privire la imposibilitatea soluționării cererii pe motiv că, nu este pus la dispoziție moto-fereastrăul.

Indică reclamantul că SRL „Dewax” a refuzat să înregistreze cererea înaintată de către dânsul nemijlocit la SRL „Dewax”.

Ca rezultat reclamantul, la 16 ianuarie 2008, a înaintat, prin intermediul poștei, o altă cerere, la care la 25 ianuarie 2008, a primit răspuns prin care i-a fost refuzată satisfacerea cererii.

La 22 februarie 2008, reclamantul s-a adresat la Serviciul Standardizare și Metrologie, care în urma controlului efectuat la SRL „Dewax”, a emis prescripția din 18 martie 2008, obligând pârâtul să restituie reclamantului Lupu Vasile, contravaloarea produsului defectat, iar la data de 24 martie 2008, pârâtul a fost sancționat administrativ.

Cere Vasile Lupu, restituirea prețului produsului defectat în sumă de 3 100 lei, penalității de întârziere în sumă de 19 220 lei, prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei și cheltuieli de judecată în sumă de 2 000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 28 februarie 2012, în legătură cu decesul reclamantului Lupu Vasile din data de 13 decembrie 2010, a fost dispusă înlocuirea acestuia cu succesorul lui în drepturi Lupu Antonina (f.d.147).

Prin hotărârea judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 25 septembrie 2013, acțiunea înaintată de Lupu Antonina a fost admisă. A fost dispusă încasarea de la SRL „Dewax” în beneficiul Antoninei Lupu contravaloarea motoferăstrăului defectat în sumă de 3 100 lei, penalitatea pentru 124 zile de nesoluționare a cererii în sumă de 19 220 lei, prejudiciu moral în mărime de 5 000 lei, cheltuieli judiciare în sumă de 2000 lei. De asemenea, a fost încasat de la SRL „Dewax” în beneficiul statului taxa de stat pentru prejudiciul material în sumă de 729 lei și pentru prejudiciul moral în sumă de 100 lei, în total 829 lei.

La 21 octombrie 2013, SRL „Dewax”, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 25 septembrie 2013, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Vasile Lupu să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În motivarea cererii de apel, reprezentantul SRL „Dewax” - V. Parpolov a invocat că la emiterea hotărârii, instanța de fond a încălcat și aplicat eronat normele de drept material și procedural. Instanța de fond nu a determinat circumstanțele importante care au importanță pentru soluționarea pricinii, nu a apreciat probele prezentate de către pârât.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2014, apelul declarat de SC „Dewax” SRL a fost respins și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 25 septembrie 2013.

La 28 martie 2014, SC „Dewax” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de recurs și casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 25 septembrie 2013 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2014, pronunțând o nouă hotărâre prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea recursului recurentul a invocat că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată.

În special, invocă recurentul că de către prima instanță și instanța de apel au fost încălcate normele de drept material și procedural.

În acest sens, indică recurentul că hotărârile contestate nu conțin circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei referitor la admiterea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și procedurală aplicate în cadrul judecării

pricinii, argumentele instanței de respingere a probelor prezentate de SC „Dewax” SRL.

Complementar, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de către SC „Dewax” SRL, mai mult nici nu a verificat circumstanțele și raporturile juridice între SC „Dewax” SRL și Lupu Antonina.

Mai invocă recurentul că nu a fost citat în instanța de apel, fapt prin care au fost lipsiți de posibilitatea de a-și apăra drepturile sale și dreptul la un proces echitabil.

Personal administrația SC „Dewax” SRL nu a primit și nu a semnat scrisorile recomandate, telegrama și nici avizul.

La fel, se menționează că SC „Dewax” SRL nu a împuternicit nici un reprezentant pentru instanța de apel, fapta se confirmă prin lipsa împuternicirilor anexate la materialele cauzei.

Astfel, susține recurentul că argumentele instanței de apel precum că reprezentantul apelantului SC „Dewax” SRL a fost înștiințat legal despre data, ora și locul examinării cauzei, prin recipisa anexată la materialele cauzei nu corespunde veridicității deoarece reprezentantul apelantului V Parpolov nu a semnat nici o recipisă, mai mult ca atît el nici nu a fost prezent în instanța de apel.

Invocă recurentul că potrivit art. 39 al. 10 CPC RM, acțiunea în apărare a drepturilor consumatorului poate fi intentată și în instanța de la domiciliul reclamantului sau în instanța de la locul încheierii sau executării contractului.

Domiciliul reclamantului este în mun. Chișinău str. N. Testemițeanu 29/2, ap. 20, care este sectorul Centru.

Astfel, susține recurentul că acțiunea menționată urma să fie intentată în Judecătoria Centru mun. Chișinău sau Judecătoria Ciocana mun. Chișinău și nici de cum la Judecătoria Botanica mun. Chișinău.

Totodată, susține recurentul că efectuarea expertizei i-a fost poruncită Centrului Național de Expertiză Judiciară de pe lângă Ministerul Justiției.

Conducătorul instituției urma să numească expertul și să informeze, în acest sens, instanța care a dispus expertiza. După desemnarea expertului, instanța judecătorească trebuia să convoace o ședință cu participarea părților și a expertului, în cadrul căreia să se stabilească legătura dintre expert și părți, etapa la care părțile pot fi admise să participe la investigațiile expertului.

Precizează recurentul că în cauza respectivă nu le-a fost comunicat, până a fi efectuat raportul de expertiză menționat mai sus, care expert este desemnat pentru efectuarea expertizei numite, mai mult ca atît, nici SC „Dewax” SRL, nici expertul nu a participat la ședința în cadrul căreia se stabilește legătura dintre expert și părți, etapa la care părțile pot fi admise să participe la investigațiile expertului.

Mai mult, indică recurentul că SC „Dewax” SRL a fost lipsit de dreptul de a asista la efectuarea expertizei, de a participa la investigațiile expertului și astfel, expertul și conducerea Centrului Național de Expertiză Judiciară de pe lângă Ministerul Justiției la efectuarea expertizei menționate, au încălcat normele procedurale, ceea ce servește drept temei pentru dispunerea efectuării unei expertize repetate.

Cât privește încălcarea normelor de drept material, indică recurentul că instanțele de judecată nu au luat în considerație că nu au fost respectate prevederile

Legii nr. 105 – XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorului, precum și prevederile art. 118 al Codului de procedură civilă.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins și menținută decizia instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Vasile Lupu a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății comerciale „Dewax” societate cu răspundere limitată cu privire la apărarea dreptului consumatorului.

Instanțele de judecată au emis hotărîrile sus indicate.

La caz, Colegiul reține că, la 24 noiembrie 2007 Lupu Vasile a procurat de la magazinul SRL „Dewax” moto - fereastră de tip SAW YD-45A la prețul de 3 100 lei moldovenești.

La prima exploatare a depistat că produsul are anumite defecte și s-a adresat către SRL „Dewax”, în scopul restituirii contravalorii moto-fereastră, iar la 24 decembrie 2007 a depus o cerere în scris.

La 09 ianuarie 2008, SRL „Dewax” a răspuns reclamantului cu privire la imposibilitatea soluționării cererii pe motiv că, nu este pus la dispoziție moto-fereastră.

La 16 ianuarie 2008, Lupu Vasile a înaintat, prin intermediul poștei, o altă cerere, la care la 25 ianuarie 2008, a primit răspuns fiindu-i refuzată satisfacerea cererii.

La 22 februarie 2008, Lupu Vasile s-a adresat la Serviciul Standardizare și Metrologie, care în urma controlului efectuat la SRL „Dewax”, a emis prescripția din 18 martie 2008, prin care s-a dispus ca SRL „Dewax” să-i restituie lui Lupu Vasile contravaloarea produsului defectat, iar la data de 24 martie 2008, SRL „Dewax” a fost sancționat administrativ.

Astfel, reieșind din cele menționate instanța de recurs reține că în conformitate cu prevederile art. 9 lit. e), f), și i) din Legea nr. 105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, vânzătorul este obligat, să asigure respectarea condițiilor tehnice stabilite de producător pentru produs, să înmîneze bon de casă sau un alt document, care confirmă faptul cumpărării produsului, conform unui regulament aprobat de Guvern, precum și să răspundă pentru prejudiciul cauzat de produsul necorespunzător, pe toată durata de funcționare sau a termenului de valabilitate stabilite, cu condiția respectării de către consumator a regulilor de transport, depozitare, păstrare, utilizare și consum.

Potrivit art. 18 alin. (1) și (2) din Legea privind protecția consumatorilor, remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită sau restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în cadrul termenului de garanție sau termenului de valabilitate, deficiențe care nu sînt imputabile consumatorului, se face necondiționat de către vânzător, prestator într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către consumator sau în termenul stabilit prin contract.

Dacă vânzătorul, prestatorul refuză să satisfacă reclamația consumatorului conform prevederilor alin.(1), ei sînt obligați să dovedească vina consumatorului în ceea ce privește deficiențele apărute la produsul vîndut, serviciul prestat prin expertiza tehnică efectuată de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legislația, într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării pretenției de către consumator. În caz contrar, ei sînt obligați să îndeplinească cerințele prevăzute la alin.(1).

Instanța de recurs notează că, în speță s-a demonstrat, că moto-ferestrăul deține deficiențe a unor elemente funcționale ale sistemului de aprindere, modul electronic de aprindere de model “CDI 43F-100A” și țin de calitatea elementelor utilizate de producător.

Astfel, reieșind din cele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia că vânzătorul nu a înlocuit produsul cu altul calitativ în termenul prevăzut de lege, de 14 zile și nici nu a întors cumpărătorului valoarea bunului.

Astfel, în temeiul art. 27 alin. (1) din Legea privind protecția consumatorilor (republicată, actualmente art. 32) pentru încălcarea termenelor prevăzute la art.18 alin.(1), vânzătorul, prestatorul achită consumatorului pentru fiecare zi (oră, dacă termenul a fost stabilit în ore) depășită o penalitate în mărime de 5% din prețul produsului, serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului.

Potrivit materialelor cauzei, prețul moto – ferestrăului constituie 3100 lei, iar cererea consumatorului de restituire a contravalorii produsului nu a fost soluționată timp de 124 de zile.

Potrivit art. 629 Cod civil penalitatea stabilită de lege nu poate fi exclusă și nici micșorată anticipat prin acordul părților, iar prin explicațiile din p. 36 din Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 09.10.2006, nr.7 - Cu privire la practica aplicării legislației despre protecția consumatorilor la judecarea cauzelor civile clauza prin care se stabilește o penalitate mai mică decît cea legală este nulă.

În conformitate cu art.630 CC, instanța judecătorească, în cazuri excepționale, luînd în considerație toate împrejurările: quantumul extrem de mare al penalității în comparație cu prejudiciile consumatorilor, gradul de executare a obligațiunii, starea materială a pîrîtului, alte interese ce merită atenție, poate dispune reducerea quantumului penalității convenționale, dar nu și al celei legale. Mărimea penalității convenționale poate fi redusă pînă la mărimea clauzei penale legale.

În contextul celor menționate, prin aplicarea articolului precitat, Colegiul concluzionează că penalitatea apreciată de către instanțele ierarhic inferioare în quantum de 19220 lei este justificată.

Cu referire la argumentul recurentului precum că acțiunea urma să fie intentată în Judecătoria Centru mun. Chișinău sau Judecătoria Ciocana mun. Chișinău și nici de cum la Judecătoria Botanica mun. Chișinău, Colegiul menționează că, inițial, acțiunea a fost depusă de către Vasile Lupu, care domiciliu în municipiul Chișinău, str. N. Titulescu, 47, la judecătoria sectorului Botanica, adică la locul său de trai.

Doar după data de 28 februarie 2012, prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, în legătură cu decesul reclamantului Lupu Vasile, la 13 decembrie 2010, a fost dispusă înlocuirea acestuia cu succesorul lui în drepturi Lupu Antonina

(f.d.147), care domiciliază pe adresa mun. Chișinău, str. N. Testimițeanu, 29/2, ap. 20.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul reține că recurentul invocă în cererea de recurs precum că SC „Dewax” SRL a fost lipsit de dreptul de a asista la efectuarea expertizei, de a participa la investigațiile expertului și astfel, expertul și conducerea Centrului Național de Expertiză Judiciară de pe lângă Ministerul Justiției la efectuarea expertizei, au încălcat normele procedurale, ceea ce servește drept temei pentru dispunerea efectuării unei expertize repetate.

Aici Colegiul menționează că potrivit art. 155 alin. (2) Cod de procedură civilă, expertiza se efectuează în localul instanței judecătorești sau în altă parte, în dependență de caracterul cercetării sau de circumstanțele care fac dificilă ori chiar imposibilă aducerea obiectului cercetării în fața instanței. Părțile și alți participanți la proces au dreptul să asiste la efectuarea expertizei, cu excepția cazurilor când prezența lor nu este obligatorie sau ar putea împiedica lucrul experților.

Prin urmare, Colegiul sesizează că la 16 octombrie 2008, prin încheierea Judecătoriei Botanica s-a dispus efectuarea expertizei judiciare (f.d. 41 Vol. I). La respectiva ședință de judecată a fost prezent reprezentantul pârâtului, Canțer Oleg (f.d. 40 Vol. I).

Urmare dispunerii de către instanța de judecată în efectuarea expertizei, Centrul Expertize Independente al Republicii Moldova, în scopul efectuării expertizei numite, a solicitat instanței de judecată prezentarea instrucțiunii cu privire la deservirea și exploatarea moto – ferăstrăului și o unitate de moto – ferăstrău analogic funcțional (f.d. 44 Vol. I), instanța respectiv, dispunând transmiterea de către SC „Dewax” SRL, în mod de urgență, Centrului cele solicitate (f.d. 43 Vol. I).

În pofida celor indicate, SC „Dewax” SRL nu a prezentat documentația tehnică asupra obiectului cercetării și la 01 aprilie 2009, Centrul Expertize Independente al Republicii Moldova a remis dosarul civil fără executare (f.d. 48 Vol. I).

Mai constată Colegiul că prin încheierea Judecătoriei Botanica din 24 octombrie 2012, ca rezultat al solicitării SC „Dewax” SRL de numire a expertizei tehnice, a dispus efectuarea expertizei de către Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova (f.d. 183, 189 Vol. I).

Potrivit demersurilor Centrului Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova nr. 246 din 05.04.2013 și nr. 298D din 26.04.2013, entitatea a solicitat SC „Dewax” SRL, Antoninei Lupu și Judecătoriei Botanica prezentarea moto – ferăstrăului litigios, în prezența părților în litigiu la data de 19.04.2013, ora 10:00 și respectiv, 07 mai 2013, ora 08:30, în laboratorul EJIT (mun. Chișinău, str. mitropolit Gh. Bănulescu – Bodoni, 6), și a manualului de exploatare a moto – ferăstrăului (f.d. 196 și 198 Vol. I).

În temeiul celor menționate, Colegiul consideră neîntemeiat și irelevant argumentul tratat supra.

Având în vedere circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt legale și întemeiate, motiv

pentru care respinge recursul declarat de societatea comercială „Dewax” societate cu răspundere limitată ca neîntemeiat și menține decizia instanței de ape și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de societatea comercială „Dewax” societate cu răspundere limitată.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2014 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 25 septembrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Lupu Antonina împotriva societății comerciale „Dewax” societate cu răspundere limitată cu privire la apărarea dreptului consumatorului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Dumitru Mardari